GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea: Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Duminec'a.

Pretiulu abonamentului: pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. . — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu 28 franci.

Anulu XLI.

Se prenumera: la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile: un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 85. Joi, 7 Novembre|26 Octobre 1878.

Vermele neincrederei.

Brasiovu, 5 Novembre 1878.

Vermele neincrederei róde la radacin'a stateloru, a natiuniloru, a familieloru moderne. O aparintia trista dér' generala. Pe tóte terenele, pe celu financiariu, economicu, politicu, soçialu si chiaru si pe celu scientificu se manifesta acést'a bóla a timpului. Scriitorii moderni sustienu, ca er'a, in care traimu, este o „era de transitiune", candu, cá se intrebuintiamu unu esemplu din viéti'a practica. se petrece o fierbere a mustului, din care are se ésa vinulu bunu de prim'a cualitate. Asia si societatea de adi, se dice, percurge acumu unu processu de fierbere, de cristalisare. In stadiulu acest'a e in adeveru fórte greu a deosebi conturile, a ficsá marginile, pana unde se póte estinde poterea diferiteloru elemente, cari se amesteca si se combatu unele cu altele. Astadi nimicu nu mai pare marginitu, nici o consideratiune, fia morala, fia de dreptu seu religiósa, nu mai póte pune stavila torentelui nedumeritu, care rupe totu ce i se pune in cale. Este acest'a — amu poté dice — unu stadiu alu progressului fora margini, unu processu. care nu scimu ce va scóte la lumina, care produce in noi numai simtiementulu turbure alu neincrederei.

Nu e mirare dér', déca acést'a neincredere este la culme in relatiunile politice dintre state si popóre, de unde fora de aceea niciodata n'a lipsitu de totu. In politica amu ajunsu asia departe, incatu ministrii diferiteloru state mari si mici au declaratu nu numai odata ca tractatele nu mai au nici o valóre, ca astadi popórele se potu basá numai pe baionetele si tunurile loru. Amu vediutu ce valóre a avutu promissiunea solemnela ce-a dat'o Tiarulu si guvernulu Russiei micului statu romanu in conventiunea dela Aprilie 1877, amu vediutu cumu s'a tienutu séu mai bine disu cumu nu s'a tienutu acestu legamentu intre doue popóre, cari si-au versatu impreuna sangele pe campiile Bulgariei. Dér' ce se mai vorbimu de conventiunea russo-romana candu insusi tractatulu dela Berlinu incheiatu in numele a totu poternicului Dumnedieu este ameniutiatu de aceeasi sórte! — Intrebamu inse unde póte domní o mai mare neincredere cá la noi? Candu citesci cele ce se scriu si se vorbescu in press'a si in adunarile monarchiei nóstre, ti se scóla perulu in capu si credemu a nu merge pré departe, déca afirmamu, ca nicairi in tóta Europ'a vermele neincrederei nu a rosu atatu de afundu, cá tocmai la trupin'a societatii nóstre. S'au petrecutu de curendu atatu in Camer'a din Pest'a catu si in Senatulu imperialu din Vien'a unele scene, cari arunca o lumina fórte nefavorabila asupra giurstariloru nóstre politice si sunt de natura a compromite chiaru parlamentarismulu austro-ungaru.

Nu este nimicu nou, candu vedemu, ca opositiunalii de dincóce si de dincolo de Lait'a ataca cu vehementia politic'a guvernului. Acést'a se intempla in tóte parlamentele lumei. Dér' candu limbagiulu, de care se folosesce opositiunea, devine atatu de aspru, candu acusarile, ce se arunca in contra guvernului, sunt de-o natura atatu de compromitietóre, cá cele ce se audu in parlamentele din Vien'a si Budapest'a, trebuie se ne punemu pe ganduri.

Un'a din scenele cele mai turbulente s'a petrecutu in senatulu imperialu din Vien'a la 30 Oct. cu ocasiunea propunerei deputatului Schönerer, care a cerutu cá se se aléga o comissiune, care se cerceteze déca este adeveratu ceea ce a sustienutu fói'a „Tagespost" din Graz, ca ministrulu Auersperg ar' fi disu catra redactorulu ei, vorbindu despre impacarea dualistica de asta primavéra: „Ne mai trebuiáu pentru impacare in senatulu imperialu inca cateva voturi si acést'a ne-a costatu multu!" — Propunerea lui Schönerer nu s'a primitu, dér' s'au auditu cu asta ocasiune unele lucruri inspaimantatóre. Deputatulu Schönerer a sustienutu, ca mai multe voturi au fostu cumparate cu bani si ca elu are date sigure despre acést'a, o acusare, care nu póte fi suprimata numai prin strigarile de desaprobare ale maioritatii.

O asemenea scena s'a petrecutu si in diet'a ungara, in siedinti'a dela 2 Novembre. Acolo a sustienutu deputatulu Blasius Orbán, ca guvernulu a facutu mituiri insemnate la alegeri in Transilvani'a si ca banii intrebuintiati pentru aceste alegeri ia tramisu la Cianu unde locuiesce fratele ministrului Tisza — si Ernestu Simonyi a mersu chiaru asia departe a numi pe deputatii transilvaneni nesce ómeni venali si usurpatori ai mandateloru sale. Lui Ladislau Tisza, care a numitu pe dep. Orbán unu calumniatoriu déca nu va aduce dovedi pentru invinuirile sale, ia replicatu Orbán ca va depune pe biroulu adunarei consemnarea acelor'a, cari au primitu bani.

Façia cu asemeni acusari esite chiaru din gur'a representantiloru tierii este greu a mai vorbi de incredere, si celu ce o are o póte perde, déca nu se va scóte ghimpele saditu prin constatarea in publicu a adeverului. Dupa astfeliu de scena cá cea de susu abia a mai potutu surprinde, ca la declararea categorica a ministrului Tisza, ca in conferenti'a din Reichstadt nu s'a facutu nici unu feliu de invoiéla, deputatulu Eotvos a respunsu totu asiá de categoricu: „Noi nu-o credemu!"

Vermele neincrederei va róde totu mai afundu la fundamentulu vietiei nóstre de statu, pana candu nu va fi curatitu odata pentru totdeauna prin introducerea unui sistemu de guvernare, basatu pe dreptate — pe dreptate nu numai pentru unii, cari apoi se póta esploatá pe ceilalti, ci pentru toti asemenea.

Din camer'a Ungariei.

De candu s'a deschisu diet'a ungara ministr. presiedinte Tisza nu mai are pace nici unu momentu. Elu mai in tóte cestiunile si in cele secundare trebuie se supórte atacurile cele mai vehemente din partea opositionaliloru si cu deosebire a kossuthianiloru. Pe langa Helfy Molnár, Simonyi si altii se distinge earasi vestitulu luptaciu de odinióra M a d a r á s z, care apostrofézа si intrerupe barbatesce pe ministru mai la fiacare vorbire. Opositionalii din steng'a estrema, precumu si cei mai moderati, nu numescu pe ministeriu altfeliu decatu numai „ministeriulu provisoriu" si pe Tisza „ministru-presiedinte provisoriu"; ba in siedinti'a dela 31 Octobre a numitu Helfy pe ministri „n e s c e d i u r n i s t i m a i i n a l t i". Catra finea siedintiei adeca a voitu se vorbésca min.-presiedinte a dou'a óra, atunci s'a sculatu Ignatz H e l f y dicêndu, ca voiesce se vorbésca la regulamentu. In § 141 a regul. dise elu, e prescrisu, ca fiacare deputatu in una si aceeasi cestiune se vorbésca numai odata. Esceptiune facu numai ministri (ilaritate), me rogu: acestia au dreptulu se vorbésca in totu momentulu, dér' numai ministrii. Dupa legea dela 1848 inse barbatii, cari siedu pe fotoliuri, nu mai sunt ministri, ci nesce diurnisti mai inalti, (ilaritate generala indelungata), cari sunt insarcinati cu conducerea provisorica a afaceriloru. De aceea acesti barbati fora concessiunea adunarei inca nu potu vorbi mai multu, decatu odata. (Desaprobari in drépt'a.) Domnulu Tisza, se intielege, a combatutu pe antevorbitoriu, dicêndu, ca si ministrii provisori sunt totu asiá de responsabili cá cei definitivi, de aceea trebuie se aiba si drepturile acestor'a.

Amu citatu numai incidentulu acest'a pentru de a areta tonulu, in care decurgu luptele parlamentari intre opositiune si ministeriulu provisoriu. Ministrulu-presiedinte Tisza este unu escelentu dialecticu si e deja rutinatu in combaterea Kossuthianiloru. Apoi densulu 'si este consciu de indispensabilitatea s'a si ia successu a impedecá deocamdata secessiunea, ce erá se se faca in ceat'a mameluciloru, astfeliu, ca acuma domnulu ministru-presiedinte provisoriu alu ministeriului provisoriu, dispune si de-o maioritate parlamentara provisoria, care bate in palmi de cate ori vorbesce d. Tisza. Indata ce ia successu guvernului provisoriu a reusi cu realegerea lui Ghyczy cá presiedinte alu camerei deputatiloru, erá de prevediutu, ca va avé érasi maioritate in dieta. Multi dintre aderintii guvernului, asianumitii „liberali", sunt in interiorulu loru convinsi, ca politic'a lui Andrásy si Tisza n'a adusu nici unu bine Ungariei, cu tóte astea ei se temu a accelerá caderea acestoru doui ministri, deórece ea ar' fi semnalulu unoru mari schimbari, de cari se ingrozesce fiecare maghiaru, care doresce nu numai esistenti'a mai departe, dér' si intarirea sistemului dualisticu.

Interessanta a fostu desbaterea dela 31 Oct. asupra alegerei membriloru delegatiunei, deórece cu asta ocasiune a desvoltatu d-lu Tisza periculele, de cari este amenintiatu dualismulu in urm'a mechanismului seu complicatu, care impedeca multu si conducerea afaceriloru esterne. Premitemu, ca opositiunea din dieta si-a datu tóta silinti'a spre a provocá o manifestatiune energica a dietei in contra politicei esterióre, ér' guvernulu a intrebuintiatu tóte mediulócele spre a impedecá ori-ce manifestatiune de feliulu acest'a, care ar' prejudecá votulu eventualu alu delegatiuniloru. Este mai comodu pentru dlu Andrássy a lasá, cá delegatiunile se judece asupra politicei sale, ca-ci in delegatiuni mai lesne isi póte asigurá o maioritate, in dieta inse lesne s'ar' poté intórce fói'a in contra lui. Omenii stangei estreme cu Madarász in frunte, au cerutu in siedinti'a memorata, cá alegerile membri'oru in delegatiuni se fia amanate pana atunci, pana ce situatiunea va fi chiarificata si va fi formatu unu ministeriu definitivu, séu celu puçinu pana diet'a va fi respunsu la discursulu tronului cu o adressa. Este o periclitare a constitutionalismului, dise Madarász, a lasá cá cele mai importante cestiuni se fia conduse de ministri provisori. Se pare, dise elu, ca i n t r e g u p r o v i s o r i u l u n u e s t e, d e c a t u n u m a i o t a c t i c a. Se vede si din cuventulu de tronu, ca guvernulu are tendinti'a a aduce cestiunea ocupatiunei numai inaintea delegatiuniloru si a-o sustrage competintiei dietei s. a. La astea a respunsu Tisza, sustienendu, ca dincontra discursulu tronului provóca pe dieta a se ocupá cu acea cestiune, pana se voru aduná delegatiunile si diet'a se si póte pronunciá asupra cestiunei orientale inainte de delegatiuni, ca-ci nu va fi amanata, propune deci cá se se aléga fora intardiare membri delegatiunei ungare. Vorbindu despre greutatile, ce le prepara mechanismulu dualisticu politicei esterióre a monarchiei, dise ministrulu intre altele:

„Punemu casulu, ca diet'a ungurésca ar' decide, cá se esimu din Bosni'a si Henzegovin'a. M a d a r á s z: Ar' fi bine se decida asia! T i s z a (continuandu) Ea nu va face acést'a nici intr'unu casu, ca-ci nu va voi, cá esistenti'a monarchiei si intrens'a aceea a Ungariei se devina impossibila (aprobari in drépt'a; sgomotu in stèng'a estrema). Cealalta camera (din Vien'a) ar' decide inse, cá ocupatiunea séu chiaru, cá acele provincii se fia anecsate. Acuma asiu voi se sciu, cumu ar' poté se conduca in casulu acest'a unu ministru fia ori si cine politic'a esterióra? Principiulu acest'a ar' duce in pracsa dualismulu ad absurdum (Aprobare in dreapt'a) Indata ce, in locu se le usiuramu prin portarea nóstra, amu inmulti inca g r e u t a t i l e i m a n e n t e o r g a n i s m u l u i d u a l i s t i c u, s'ar' poté intemplá numai doue lucruri: Séu ca se va arata, ca este cu nepotintia o conducere a politicei esterióre, ca functiunea regulata a masinariei de statu nu se póte continuá in casurile unoru complicari — si atunci v o r u r e u s í a c e i a, c a r i n u v o i e s c u s i s t e m u l u d u a l i s t i c u si sunt gat'a alu jertfi. Séu, in casu, ca ide'a dualistica s'ar' dovedi

mai tare, s'ar' constatá, ca monarchi'a, care tiene la acést'a idea, nu e capabila de nici o actiune; esistenti'a monarchiei ar' cadé atunci prada aceloru poteri, in a carora interesu este perirea ei. (Aplause in dreapt'a Sgomotu in steng'a). Ca-ci esistenti'a unei monarchie, care nu e capabila a intreprinde o actiune esterióra, fara cá se provóce in intrulu seu frecari, nu va fi respectata de nimenea. (Asia este! in dreapt'a) Rogu pe toti dnii deputati, cari voiescu se sustiena deocamdata sistemulu dualisticu, pana ce se va creá cevasi mai bunu prin consensulu tuturoru factoriloru, cá se se gandésca, ca o sguduire a acestui sistemu nu ne va aduce ceea ce multi dorescu, si si io dorescu in catuva, ci ea va duce dincontra la ceva, de care provedinti'a se ferésca Ungari'a, ea va duce la centralisatiune. (Asia este! in dreapt'a. Sgomotu in steng'a.)

Actulu de acusatiune contra ministeriului Tisza.

Actulu de acusatiune alu kossuthianiloru, care a fostu compusu de maioritatea comissiunei de 12 alésa pentru acestu scopu, formuléza 3 puncte de acusatiune, cari le publicamu mai in josu impreuna c'unu estrasu din acestu actu voluminosu, care in sine contiene puçine idei noue. Minoritatea comissiunei memorate voiá, cá actulu se fia compusu in termini multu mai aspri, maioritatea partidului estremei stange inse a respinsu elaboratulu minoritatiei comissiunei si a admisu pe acela moderatu alu lui Ernest Simonyi, care fù supusu dietei.

Actulu de acusatiune este introdusu de urmatóriele consideratiuni mai de capetenia:

„Natiunea maghiara e o sincera aderintia a staruintieloru pentru libertatea si civilisatiunea nationalitatiloru slave.(?) Dér' influinti'a sistematica a Russiei asupr'a aceloru nationalitati tinde la unirea séu confederatiunea loru. Asemenea tendintie esercita o influintia iresistibila asupr'a nationalitatiloru slave din Ungari'a si Austri'a. Aceleasi tendintie si aceleasi elemente, cari au lucratu pana acumu in contr'a Turciei, voru lucrá de adi inainte pentru slabirea Ungariei si Austriei si mai tardiu voru nimici esistenti'a nóstra de statu. Ide'a panslavismului se va aliá cu poterea Russiei in contr'a nóstra, dupa cumu s'a aliatu in cursulu resbelului in contr'a Turciei. Acésta aliantia va bombardá otarele nóstre, a caroru aperare erá cu multu mai usióra, déca integritatea Turciei, libertatea Dunarii si independinti'a Romaniei ar' fi fostu ocrotite in sensulu tractateloru.

„Natiunea maghiara a simtitu instinctivu, ca acumu asiá numit'a aliantia a celoru trei imperati si-a propusu impartirea Turciei si ca pentru realisarea acelui scopu ministeriulu comunu, in intielegere cu guvernulu maghiaru, a datu mana de ajutoriu. Ea a simtitu instinctivu, ca guvernulu, prin declaratiuni neadeverate, prin denaturarea fapteloru si prin amagirea natiunii, se silí a creá fapte implínite, ca-ci tóte s'au intemplatu contrariu cu promissiunile sale solemne.

„Romani'a, in osebite ronduri, a cerutu ajutoriulu nostru in contr'a ocupatiunei russesci si pentru aperarea drepturiloru ei intemeiate, si totusi, cu sciinti'a si invoirea anticipata a guvernului nostru, a perdutu un'a din provinciele sale cele mai infloritórie, independinti'a s'a a fostu ciuntita si impinsa de forti'a impregiurariloru, a fostu tarîta in cerculu de potere alu Russiei. Bulgari'a, avendu administratiune russa si guvernu militariu russu, e transformata, in adeveru, intr'o provincia russésca. Russi'a, ocupandu Basarabi'a pana la Dunare de dreptu si de faptu, a devenitu o potere dunaréna. Libertatea navigatiunei pe Dunare si comerciulu nostru in Orientu au devenitu fórte problematice. Gelosi'a natiunei vecine italiane a fostu desteptata si abia s'a terminatu ocuparea celoru doue provincii, si dejá se manifesta tendintiele slaviloru in contr'a nóstra.

„Presiedintele cabinetului maghiaru si ministrulu de esterne au declaratu de nenumerate ori inaintea corpuriloru legiuitóre, ca intre Ungari'a, Austri'a si Russi'a nu esista nici unu feliu de invoiéla in cestiunea Orientului. Dér' cele intemplate dovedescu in deajunsu, ca acele declaratiuni au fostu neadeverate, facute numai in scopu de a amagi corpurile legiuitóre. Avendu in vedere mersulu evenimenteloru si declaratiunile pressei europene si considerandu, ca insusi d. ministru comunu de esterne a recunoscutu mai de multe ori, ca intre cei trei imperati esista o intielegere in cestiunea Orientului, trebuie se tienemu de adeverata declaratiunea barbatiloru de statu din strainatate, ca guvernulu nostru s'a invoitu de mai inainte cu Russi'a, celu puçinu pentru o impartiéla partiala a Turciei."

Apoi urméza aceste 3 puncte de acusatiune:

„a) Acusamu guvernulu, ca in cestiunile Orientului in cursulu resbelului russo-turcescu, in intielegere cu ministeriulu comunu, calcandu cu premeditare constitutiunea, a comisu nesce fapte si negligentie, cari vatama interessele Ungariei si si ale Austriei si le periclitéza pentru viitoriu.

b) Acusamu guvernulu, ca in intielegere cu ministeriulu comunu, a silitu pe Ungari'a si pe Austri'a la grele sacrificii de bani si sange si acést'a a facut'o insielandu factorii constitutionali.

c) In fine acusamu guvernulu, ca, spre a poté ocupá Bosni'a si Herzegovin'a, au efectuatu astfeliu de fapte si au datu astfeliu de ordine in catu ele vatama garanti'a constitutiunii, hotarirea legiloru esistente, libertatea personala a cetatianiloru si santieni'a proprietatii. Pentru aceste actiuni si abusuri guvernulu trebuie, conformu art. 3 din legea dela 1848, se fia pusu in stare de acusatiune.

„In tóte aceste procederi este culpabilu guvernulu comunu, si in prim'a linia comitele Andrássy, si este de speratu, ca corpurile respective voru trage la respundere si pe membrii guvernului comunu; de vreme ce inse, conformu pactului din anulu 1867, este garantata participarea guvernului ungurescu la conducerea politicii esterióre si de vreme ce façia cu corpurile legiuitóre ungare este mai antaiu de tóte responsabilu ministeriului ungurescu apoi propunemu, ca membrii ministeriului ungurescu responsabilu, aceia, cari se mai afla in functiune, si cari au esitu intre acestea din functiune, cá Bela Pérczel, ex-ministru alu justitiei si Kolomán Széll, ex-ministru de financie, se fia pusi in stare de acusatiune."

Din motivele aretate se potu estrage urmatórele: Primulu punctu alu acusatiunii este motivatu cu aceea, ca guvernulu n'a indeplinitu drepturile si obligatiunile impuse prin tractatulu de Paris, ca elu, in intielegere cu Russi'a, a permisu violarea libertatii Dunarii si a integritatii Romaniei. Tóte acestea s'au efectuatu pe bas'a intielegerii dela Reichstadt si a aliantiei celoru trei imperati, care le-a ascunsu pe amendoue, ba inca le-a si negatu, si s'a efectuatu printr'o espunere falsa a actiuniloru indeplinite séu meditate. Acést'a contiene o incalcare premeditata a paragrafului optu din articolulu de lege XII din 1867.

Motivarea celui de alu douilea punctu afirma, ca guvernulu a acceptatu in Berlinu unu mandatu ne-lamuritu, ca n'a incheiatu nici o conventiune cu Turci'a, ca a esecutatu mandatulu dela Berlinu fara aprobarea corpuriloru legiuitóre, ca a disolvatu Reichstagulu mai inainte de espirarea termenului legalu alu duratei lui, ca a smulsu cele 60 milióne sub nesce dari de séma atatu de false si ca in fine a inceputu campani'a intr'unu chipu nepriceputu, cu fortie ne-suficiente si cu periclitarea armatei.

Celu de alu treilea punctu este motivatu cu aceea ca guvernulu, violandu alu doilea articolu din lege, a inceputu resbelulu fara a intrebá corpurile legiuitóre, ca a intrebuintiatu armat'a ungara in afara de fruntariele tierii, violandu astfeliu articolulu 3 din legea dela 1848, fara cá acést'a ordonantia a ministrului ungaru se fia contra-semnata de monarchu, ca regele n'a publicatu nici o proclamatiune catra natiune, ca contrariu cu paragrafulu 10 alu articolului 40 din legea dela 1848 reservistii au fostu chiamati in serviciulu activu fara unu ordinu regalu si in fine, ca trasurile au fostu recuisitionate cu forti'a pentru trebuintiele militare, incalcandu-se astfeliu o multime de legi ale tierii, si au fostu intrebuintiate in tieri straine si inamice.

Basarabi'a.

Comissiunea numita de guvernulu romanu pentru predarea Basarabiei, dupa ce a predatu comissiunei russe archivele, a stipulatu, dupa cumu ne spune „Romani'a Lib.", in modulu urmatoriu afacerile, cari se voru regulá in urma pe cale diplomatica:

1. Se se acorde unu terminu de trei ani pentru cá romanîi din Basarabi'a se'si reguleze afacerile si se opteze in privinti'a nationalitatii.

2. Despagubirile pentru improprietarirea tieraniloru dupa legea rurala, se se incaseze de russi si se restitue statului romanu, cá acest'a se póta impliní indatoririle ce a luatu pentru mosiile din Basarabi'a.

3. Mosiile monastiresci din Basarabi'a au se se arendeze de guvernulu romanu.

Comissiunea in tóte actele, ce a semnatu, a evitatu de a se serví de cuventulu retrocedere séu schimbu. Ea a refusatu de asemenea de a stabili graniti'a din spre Dunare pana la thalwegulu braçiului Kiliei, pe cuventulu, ca tractatulu de Berlinu a acordatu Romaniei delt'a Dunarii, adeca dreptulu de posessiune asupr'a intregului cursu alu fluviului.

Prefectii celoru trei judetie din Basarabi'a si adeca prefectulu de Ismailu T. Murgeanu, prefectulu de Bolgradu C. Poteca si prefectulu de Cahulu I. Levescu, predandu'si functiunile in man'a russiloru, au adressatu locuitoriloru proclamatiuni, in cari declara, ca fiindu datori a se supune hotarirei inaltului tribunalu alu mariloru poteri, administratiunea loru incetéza si le multiamescu caldurosu cetatieniloru bassarabeni pentru nobil'a loru portare si poterniculu ajutoriu ce le-a datu in administrarea judetiului, poftindu-le tóte fericirile ce anim'a loru doresce si va dorí si salutandui pe toti cu iubire si recunoscintia.

Congressulu nationalu bisericescu

alu romaniloru gr. or. din Ungari'a si Transilvani'a.

Siedinti'a 11 din 12/24 Oct. a. c. Presidiulu presenta reportulu consistoriului metropolitanu, prin care se asterne testamentulu fericitului archiepiscopu si metropolitu Andreiu Siagun'a, cu unele informatiuni, ce privesce conclusele congressului din 1874 Nr. 63. Se transpune comissiunei financiare. — Dep. V. Mangr'a considerandu, cá este o trebuintia fórte simtita pentru o formare sciintifica mai superiora a clerului nostru, considerandu, ca institutele teologice esistente din diferite impregiurari nu potu corespunde acestei necessitati fórte simtite, considerandu mai departe, ca numai prin o cualificatiune mai inalta scientifica vomu ajunge a regulá cu mai bunu succesu si positiunea preotiloru in ce privesce partea materiala, propune: „Maritulu congressu se constate trebuinti'a unui institutu superioru de invetiamentu teologicu pentru metropoli'a intréga si se faca dispositiunile de lipsa pentru punerea in lucrare a acestui lucru. Se transpune comissiunei scolare.

Urméza la ordinea dilei continuarea pertractarei proiectului pentru regularea parochiiloru. Paragrafii 16, 17, 18, 19, 20 pana la paragrafulu din urma 27 inclusive se primescu parte neschimbati parte cu unele modificari si adause. In urma comissiunea prin reportorulu seu propune, cá acestu regulamentu se se introduca in protocolu din cuventu in cuventu sub litera anumita. Se primesce. Pentru completarea intregului dep. Hodosiu propune a se spune, candu acést'a lege are se intre in vigore. Presidiulu reflecta la acést'a, ca se voru luá dispositiunile necesare indata ce legea va fi primita in a treia cetire. Cu acesta se incheia siedinti'a.

Siedinti'a a 12 din 13/25 Oct. a. c. Dupa ce presidiulu presinta mai multe harthii sosite la congressu, cari se transpunu comissiuniloru respective, urméza ordinea dilei, care este desbaterea speciala asupra regulamentului parochiiloru.

Reportulu comissiunei propune adaugerea la proiectu a unui § finalu, care se contiena clausul'a sanctionarei si publicarei acestui regulamentu. Episcopulu Popasu face apelu catra congressu pentru a nu luá hotariri definitive in privinti'a regularei parochiiloru, ca-ci impregiurarile diferiteloru eparchii nu sunt inca de asia, pentru a poté crea o lege generala. Multe si varii sunt lipsele, ce se voru mai ivi in urm'a aplicarei regulamentului din cestiune. Propune, cá regulamentulu parochiiloru se se decreteze de provisoricu. Presidiulu suleva intrebarea, ca acést'a lege nu cumva ar' trebui supusa sanctiunei corónei in intielesulu art. de lege XIII din 1868. Vicariulu Popea nu afla nici decatu lips'a, ca acestu regulamentu se se supuna sanctiunei, ca-ci elu este creatu pe bas'a stat. org. deja sanctionatu. Numai candu noi amu votá o lege, care ar' modificá statutulu organicu, amu fi necessitati a o supune sanctionarii. — Presidiulu formulandu § 29 in chipulu urmatoriu: „Acestu regulamentu intra in vigóre in modu provisoricu la 1 Ianuariu 1879. Congressulu primesce. Regulamentulu parochiiloru se primesce apoi in a 3-a cetire (cu puçine modificari stilistice, cari au rapitu congressului timpu de peste o óra) si cu publicarea lui se insarcinéza consistoriulu metropolitanu. — Acelasiu reportoru reportéza despre proiectulu de regulamentu pentru regularea parochiiloru asternutu de catra sinodulu eparchialu din Caransebesiu si propune, ca congressulu se nu-'lu iá in considerare, ci se indrume pe sinodulu respectivu a se conformá regulamentului votatu de congressu. Asupr'a acestui obiectu se nasce o desbatere lunga si in fine se primesce propunerea comissiunei intr'o stilisare mai precisa. Proiectulu pentru dotarea parochiloru, asternutu de acelasiu sinodu, se transpune cons. metr. pentru alu folosí

cá materialu la unu proiectu pentru intrég'a metropolia.

Comissiunea „strinsu bisericésca“ prin reporportorulu seu Iosifu, propune la representatiunea sinodului protopresbiterialu din Siri'a a se tiparí cartile bisericesci cu literile latine — cá congressulu se hotarésca in principiu tiparirea cartiloru bisericesci cu litere latine. Punerea in lucrare a acestei hotariri se concrede sinodului episcopescu. Congressulu primesce propunerea majoritatii comissiunei, dupa-ce presidiulu a formulat'o mai precisu.

Mai departe propune report. Radulescu cá reportulu consistoriului metropolitanu despre activitatea s'a, care contiene date statistice fórte interessante si se va tipari dimpreuna cu protocólele siedintieloru congressuali, se se ia la cunoscintia si se se indrume consistoriulu a satisface in viitoriu § 47 a statut. org. — In fine se primesce propunerea cav. Puscariu cá proiectulu de regulamentu pentru afacerile interne ale consistoriului metropolitanu se se priméscu en bloc si se se insarcineze consistoriulu a veni inaintea congressului viitoriu cu unu nou proiectu amelioratu pe bas'a esperiintieloru facute.

Dupa „Tel. Rom.“ (Va urmá.)

„Biseric'a si Scól'a“ din Aradu aduce unu estrasu din reportulu comissiunei bisericesci asupra activitatii consistoriului metropolitanu, care a fostu desbatutu in siedinti'a 12. Din acestu reportu se vede, ca in decursulu periodului dela 1875—1878, au intratu la consistoriulu metropolitanu preste totu 705 piese, din cari de competinti'a consistoriului metropolitanu, cá senatu strinsu bisericescu au fostu 218 piese, si s'au resolvitu parte in siedintia, parte pe cale presidiala.

Cause matrimoniale au incursu la consistoriulu metrepolitanu din Archidiecesa 35; din dieces'a Aradului 1; din dieces'a Caransebesiului 1; dela consistoriulu Oradei mari 0. — Cause disciplinarie din Archidiecesa 2; Dieces'a Aradului 12; Dieces'a Caransebesiului 4. Sum'a 18. — Numerulu sufleteloru in provinci'a metropolitana a fostu cu finea anului 1877 in Archidieces'a 674,526; in Dieces'a Aradului 327,060; in Dieces'a Caransebeliului 342,376; in districtulu Oradei-mari 150,471. Sum'a 1.494,433. — In Archidiecesa. 965 matre, 209 filie, 103 vacante; Dieces'a Aradului: 303 matre, 72 filie, 26 vacante; Dieces'a Caransebesiului 411 matre, 81 filie; Distr. Oradei-mari 288 matre, 169 filie, 48 vacante. Sum'a 1867 matre, 481 filie, 177 vacante.

Biserici au fostu cu totulu 2136 si adeca: In Archidiecesa 1192; in Dieces'a Aradului 326; in Diecês'a Caransebesiului 323; in districtulu Oradei-mari 296. Sum'a 2137. — S'au nascutu in Archidiecesa 22,798; Dieces'a Aradului 13,934; in Dieces'a Caransebesiului 15,124. Districtulu Oradei-mari 6380. Sum'a 58,236. — Numerulu mortiloru a fostu in Archidiecesa 20,381. Dieces'a Aradului 13,941; in dieces'a Caransebesiului 15,136; districtulu Oradei-mari 7045. Sum'a 56,502. — S'au cununatu in Archidiecesa 4302; in dieces'a Aradului 3055; in dieces'a Caransebesiului 3301; in districtulu Oradei-mari 1063. Sum'a 11,721.

In comparatiune cu anulu premergatoriu 1876 resulta: a) la numerulu sufleteloru unu crescementu de 583 suflete, inse cu privire la singuraticele eparchii, afara de archidiecesa unde se arata unu plus de 6497 suflete, in tóte celelalte eparchii a decrescutu numerulu sufleteloru, si anume: in dieces'a Aradului cu 5204; in dieces'a Caransebesiului cu 635; in districtulu Oradei-mari cu 75 suflete; — la numerulu b) nascutiloru unu minus de 4703; c) a mortiloru unu plus de 1637 si d) a cununatiloru unu minus de 933.

Numerulu protopopiateloru si statulu personalu clericalu in metropolia se cuprinde in urmatóriele: In Archidiecesa sunt 41 protopresbiterate; in dieces'a Aradului 11; in diecesa Caransébesiului 10; in districtulu Oradei-mari 7; de totu 69 protopresbiteriate. Protopresbiteri actuali sunt 49; administratori protopresbiteriali 20, capelani 153, diaconi 6. Afora de acesti'a mai sunt 3 archimandriti si 4 protosinceli.

Din camer'a romana.

D. presiedinte alu consiliului si ministru de lucrari publice I. Bratianu.

(Urmare.)

Dloru, am trecutu in vieti'a mea prin multe vicisitudini si prin multe nenorociri, dér' niciodata si nicairi nu m'am simtitu mai nenorocitu de cumu am fostu la Berlinu; si cu tóte, ca am fostu in positiunea cea mai nenorocita, inse n'asi fi preferitu se o schimbu cu aceea a unor'a dintre plenipotentiarii dela congressulu din Berlinu, fiindu-ca celu puçinu nu am fostu silitu se facu ceva in contra consciintiei mele, cá unii din plenipotentiari. Pacea se impunea Europei, toti au fostu siliti se 'si plece capulu si se'si inece orice durere, orice amoru propriu. Ei! Dloru, déca onor. d. Maiorescu veniea si dicea: guvernulu ne-a angagiatu si noi nu avemu decatu cu unanimitate se consimtimu la ceiace guvernulu ne-a angagiatu; si pe urma, dupa ce se va face votulu, acela, in unanimitate se ne dè in judecata se ne tramita la curtea de casatiune, atunci 'lu intielegeamu si me uneamu cu ds'a. Dér' candu vine dlui se dica, ca noi cu asemenea midiulóce insielamu Europ'a, ca noi cu asemenea midiulóce facemu unu actu anticonstitutionalu, 'lu asiu intreba mai antaiu de tóte, care este actulu nostru anticonstitutionalu? Sunt fericitu, ca d. Maiorescu, fostu ministru alu cabinetului dloru Lascaru Catargiu, care a fostu datu in judecata de votulu aprópe unanimu alu Camerei, pentru ca dela inceputu pana la finitu n'a facutu, de catu se calce Constitutiunea, sunt fericitu, ca ds'a vine astadi se se faca professoru de constitutionalismu! (Aplause prelungite).

Déca persón'a nóstra, déca fiinti'a nóstra in guvernu preocupa pe d. Maiorescu, dica Ds'a, ca votulu de astadi, care este pentru tiéra, ér' nu pentru ministeriu, nu 'lu potemu da de catu cu unanimitate, unésca-se si D-s'a a formá acésta unanimitate si noi a dou'a di ne ducemu de pe acésta banca. Dér' dnu Maiorescu nu dice asia. Ds'a nu numai, ca 'si face tóte reservele, dér' dice, ca aceea-ce facemu este anticonstitutionalu, ca mistificamu Europ'a. Ce este aci anticonstitutionalu? Intielegemu se dica acést'a, deca ar' fi fostu vorb'a de unu tractatu, pe care noi 'lamu fi inchieiatu cu un'a séu mai multe poteri straine, ca-ci negresitu, atunci, era nevoia de unu proiectu de lege. Dér' in casulu de façia este unu tractatu facutu de poterile cele mari ale Europei, tractatu, in care unele articole ne privescu pe noi, si altele nu, unele articole, cari ne facu noue o obligatiune amara, grea, tractatu in façi'a carui'a trebuie se ne supunemu. Ce avemu dér' se facemu noi? Camer'a adera, consimte, autorisa séu nu pe guvernu de a se conformá acelui tractatu. Ce póte fi de legiferatu aci? Avemu ceva a pune dela noi? Avemu unu tractatu, care este a se face intre Romani'a si alte poteri? Nici de cum. Este unu tractatu facutu de congressulu europénu, pe care nu potemu se 'lu modificamu, si in privinti'a caruí'a nu potemu luá alta solutiune de catu, ca ori se primimu, ori se nu'lu primimu.

Onor. dnu Maiorescu dice, ca acésta resolutiune a nóstra in privinti'a tractatului dela Berlinu nu póte se aiba o valóre constitutionala. Patrioticu este, ca tocmai D-sa, care scie, ca nu tóte poterile ne sunt amice, se ié o asemenea atitudine si se dé tocmai d-s'a inimiciloru nostri argumente, ca nu amu urmatu intr'unu modu corectu? Onor. dnu Maiorescu dice, ca noi ne amu angagiatu, pare ca noi amu fi avutu a face cu nesce poteri asiatice. D-s'a scie, ca tóte poterile europene, afara de Russi'a, au guverne constitutionale. Apoi déca nisce simplii contractii sunt presupusi, ca sciu legile tierei unde au luatu ceva intreprinderi, cumu credeti dv. ca guvernele celorulalte poteri nu aprecieza insemnatatea cuventului, candu guvernulu nostru a disu, ca elu va consultá corpurile legiuitórie in privinti'a tractatului dela Berlinu? Noi vorbimu cu poterile civilisate, dela cari amu luatu regimulu constitutionalu; ele sciu ce va se dica aceea declaratiune a nóstra, fara se aiba nevoie de lectiunile constitutionale ale dlui Maiorescu. ele sciu, ca poterea esecutiva nu léga decatu in ceea ce are deplinu autorisare de a inchiaiá in modu definitivu. Candu d. Maiorescu ne a intrebatu, care este opiniunea nóstra, noi amu respunsu dela inceputu, ca noi credemu, ca Camerele trebuie se priméscu dispositiunile tractatului dela Berlinu, trebuie se ne autorise se le punemu in lucrare. Ce alta declaratiune mai clara voiesce ds'a? Dér' dice d. Maiorescu, ca noi v'amu legatu mainile. Nicidecumu, dloru, aveti tóta libertatea a luá ori-ce decisiune veti voi. Noi inse ve declaramu, ca déca dvóstra veti luá o alta decisiune de catu aceea, ce noi credemu, ca este in folosulu tierei, atunci ne vomu retrage, si ferice pentru d. Maiorescu, ca va vení ds'a se ne ia loculu.

Noi dér' v'amu spusu opiniunea nóstra din capulu locului. Indata ce am ajunsu in Bucurosci, si am vediutu, cari sunt dispositiunile generali in Europ'a in privinti'a nóstra, indata am depesiatu agentului nostru dela Berlinu, care ne intrebá ce are de gandu se faca tiér'a? Si 'i-am disu, ca tiér'a este in doliu, dorerea este mare, decatu sunt incredintiatu, ca ea va sci se'si biruiésca dorerea, precumu ostirea a biruitu pe inamicu pe campulu de resbelu. Acést'a este credinti'a mea, pe care o spunu la toti, ca tiér'a are destula minte si destulu patriotismu, cá se se supuna vointiei Europei (aplause). Cu acést'a am legatu Camer'a? Cu acést'a am prejudecatu cestiunea? Cu acést'a noi neamu angagiatu in ceva? Am spusu numai opiniunea nostra si candu camerile se voru pronuntia altfeliu, noi nu vomu mai poté remané pe acésta banca, fiindu ca nu am mai fi fidel'a espressiune a dvóstre. Dér' noi nu amu legatu intru nimicu Camer'a si acést'a o sciu tóte poterile Europene, dela cari noi amu invetiatu constitutionalismulu, ér' nu ele dela noi.

Prin urmare, dloru, noi avemu nevoie de unu votu alu dvóstre in privinti'a tractatului din Berlinu, fia acelu votu dá séu bá. Dér' dice onor. d. Maiorescu: Ne asicurati dvóstra, ca tóte poterile, nu numai Austri'a, ne voru recunósce independinti'a? Fiindu-ca cele alte poteri, dice ds'a, nu recunoscu independinti'a pana nu vomu esecutá pe deplinu, in tóte clausele sale, tractatulu dela Berlinu. Dicandu aceste cuvinte, ds'a are aerulu de a aretá, ca acolo este ceva perfidu, ceva anormalu, care trebuie se destepte grijele nóstre. Austri'a si Russi'a, poteri limitrofe cu tiér'a nóstra, si care au barbati intielepti in capulu afaceriloru, au recunoscutu deja independenti'a nóstra. Austri'a inca a facutu mai multu decatu Russi'a, ea a recunoscutu cea de antaiu Domnitoriului nostru titlulu de Altetia Regala, si a tramisu indata plenipotentiariu pe unulu din barbatii cei mai distinsi ai diplomatiei sale. Pentru ce? Fiindu ca sunt banuieli in Europ'a, ca Austri'a nu vede cu ochi buni infiintiandu-se o Romania poternica, si ea a voitu se arate Europei, ca este de interessulu ei, ca romanii se fia independenti si poternici, se nu se opuna la desvoltarea si intarirea loru. Cine acum ne interesé̗za mai de aprópe pe noi? Negresitu, ca acestia nu potu fi decatu vecinii nostri, cu cari suntemu mai multu in relatiuni. Ei bine, Austri'a si Russi'a s'au grabitu a ne recunósce independinti'a. Speru ca esemplulu datu de aceste doue poteri are se fia numai de catu urmatu si si de celelalte, déca nu se voru gasí romani, cum a fostu d. Maiorescu, care se vina se dé pretecste strainiloru de a ni se opune. Eu am declaratu la mai multi diplomati, ca asi fi fórte fericitu de onorea ce ne-ar' face, cá se ne tramita catu se póte mai mari plenipotentiari; ca-ci pana in fine, sunt incredintiatu, ca au se ne recunósca independinti'a mai curéndu séu mai tardiu. Numai se nu le damu noi pretecstu se fia contr'a nóstra. Déca noi amu declará, ca nu ne conformamu tractatului dela Berlinu, atunci negresitu, ca amu fi priviti in tóta Europ'a cá unu elementu de turburare. Dér' candu noi ne vomu impliní tóte obligatiunile puse de acelu tractatu, nu vomu mai avé se ne ingrigimu de viitoriulu natiunei. Am dis'o si o repetu: Candu me intrebá la Berlinu, ce am se dicu romaniloru: Le voiu dice, ca acumu nu avemu se ne mai luptamu afara; ca ne vomu intari in intru; vomu desvoltá aci tóte fortiele nóstre, tóte resursele nóstre, cá se respundemu la credinti'a ce are Europ'a in noi, ca suntemu unu poporu civilisatu, care nu ne mai ocupamu adi de catu a asigurá libertatea Dunarei, ca voimu se fimu unu elementu de ordine si se servimu de esemplu celorlalte popóre din Orientu. (Aplause.)

D-loru, ni s'a cerutu se facemu declaratiune. Declaratiunea amu facut'o, parerea nóstra si convictiunea nóstra e ca tiér'a trebuie se se supuna, se se conforme dispositiuniloru tractatului dela Berlinu si d-vóstra ati vediutu efectele acestei declaratiuni, ca-ci tocmai aceea ce dice d. Maiorescu, ca o tiéra, care este ocupata de armata straina, este o tiéra nenorocita, tocmai aceea amu voitu noi cu portarea nóstra, care d-s'a dice, ca este fórte dibace, póte, dér' este leala, si de aceea are lumea incredere in noi, tocmai aceea cu portarea nóstra amu voitu se inlaturamu si d-vóstra ati vediutu, ca de unde Bucurescii erá plinu cu armata russa, acumu mai, ca nu se vedu de locu russi in Bucuresci si de si ei au dreptulu virtualu de a trece pe aci, inse vedeti, ca numai facu usu de acestu dreptu; si apoi tóta lumea le-ar' fi disu: la ce mai stati in Romani'a, candu ea esecuta tractatulu de Berlinu, candu ea 'si tramite armat'a pe acasa? Ei, d-loru, noi amu facutu totu ce trebuiá si totu ce ne erá in potintia se facemu, cá se usiuramu tiér'a de armatele straine. Nu suntemu in positiunea d-lui Thiers si nici nu avemu pretensiunea de a fi cá densulu, dér' cu midiulócele ce avemu, déca Russi'a ne ar' fi cerutu nu sciu cate milióne, sunt siguru, ca Romani'a le-ar' fi datu cu multa buna vointia, dér' nu ne cere milióne, ci ne cere cu totulu altucev'a. Ei, dloru, noi amu intalnitu pe plenipotentiarii Europei si amu cerutu dela toti, cá se staruiésca se ne golésca tiér'a, fiindu-ca la noi au intratu prin o conventiune si au intratu numai pentru a face resbelu. Astadi este pace si nu au cuventu cá se mai tréca pe la noi, ci se se intórca pe mare. Congressulu n'a voitu se ne dé nici unu respunsu, si a decisu ceea-ce ati vediutu. Atunci noi amu disu: Dupa-ce ne ati luatu Basarabi'a, celu puçinu ceea ce ne mai remane, este alu nostru? este cas'a nóstra? Recunósceti acést'a? Apoi cumu ati dispusu d-vóstra intrarea si siederea strainiloru in cas'a nóstra? Respunsulu a fostu: Nous n'avons pas pu faire autrement. Ei bine, cu intieleptiunea nóstra vomu face cumu amu facutu pana acumu, cá acésta ocupatiune si trecere se se sfersiésca cu o óra mai inainte pentru tiér'a nóstra, si credu, ca nici Russi'a nu mai are interessu se ocupe tiér'a, si vedu chiaru, ca'si redica podurile de pe Dunarea de susu. (Va urmá.)

Diverse.

(Perderile nóstre in Bosni'a.) Pe bas'a listeloru oficiale asupra perderiloru si a re-

pórteloru dela diferitele spitale, impartasiesce „Corespondinti'a de Budapest'a“ perderile totale ale armatei in Bosni'a si Herzegovin'a cu acelu adausu inse, ca hussarii cadiuti la Maglay, mortii cadiuti la assaltulu asupra fortaretiei Bihaci si mortii si raniti din luptele dela Peci, nu se afla inca publicati in listele oficiale si prin urmare nu sunt adausi la cifrele urmatóre. Perderea totala este de 4786 ómeni si adeca: 3885 raniti, 666 morti si 235 disparuti. Dintre acestia a perdutu infanteria 4303 ómeni si adeca: 3504 raniti 600 morti si 199 disparuti; ér' bataliónele de venatori 330 ómeni si adeca: 282 raniti, 46 morti 2 disparuti: cavaleri'a a perdutu 25 ómeni si adeca: 19 raniti, 3 morti si 3 disparuti; artileri'a 45 de ómeni si adeca: 40 raniti si 5 morti; corpulu de geniu 4 raniti; corpulu de pioniri 5 raniti, 1 disparutu; corpulu sanitariu 1 ranitu, 2 disparuti; dela trenu au fostu raniti 10 ómeni si unulu mortu: dela intendentia 1 ranitu si 1 mortu; armat'a teritoriala austriaca c. r. a avutu 9 raniti 10 morti si 28 disparuti. Cele mai mari perderi le au suferitu regimentele de infanteria 22, reg. 8 si in lini'a a 3-a reg. de inf. 39.

(Dela Congressu.) „Tel. Rom.“ ne spune, ca Luni la $2^1/_2$ óre s'au terminatu siedintiele Congressului nationalu-bisericescu din Sibiiu.

(Scól'a agronomica din Mediasiu.) Din Mediasiu i se scrie diuariului „Sieb. Deutsches Tageblatt“, ca scól'a agronomica de acolo este din anu in anu mai bine frecuentata, o dovéda mai multu, ca poporatiunea de pe sate incepe a se convinge ca spre a corespunde pe deplinu recerintieloru de astadi ale economiei rurale, pe langa pracs'a indatinata mai e de lipsa si o suma órecare de cunoscintie scientifice: Institutulu agronomicu avù la finea anului trecutu 18 scolari, pre candu in anulu acest'a, 1878/9, s'au insinuatu spre primire 30 de frecuentanti. De astadata este frecuentata si clas'a a 3-a nou infiintiata, cursulu specialu pentru cultur'a vinului, care va fi predatu c'unu succesu atatu mai mare, cu catu vii'a ce-o possede scól'a inca a produsu vinu, si va fi dér' de aci incolo possibilu, cá scolariulu se invetie prin conlucrare practica si prepararea vinuriloru si conservarea loru in pivnitie mai bine decatu au ertatu pana acuma impregiurarile.

(Militariu.) Escel. S'a comandantulu militaru vice-maresialu bar. de Ringelsheim, carele dela 1870 incóce s'a aflatu in cualitatea s'a de comandante militaru in Sibiiu, a fostu stimatu si iubitu de toti locuitorii acestei localitati, fara deosebire de nationalitate, si a fostu distinsu cu dreptulu de cetatianu onorariu -- a plecatu cu trenulu de Luni séra la postulu seu celu nou la Brunn. Din incidentulu plecarei, Sambata sér'a a datu corpulu oficieriloru unu banchetu de despartire in sal'a dela „Imperatulu Romaniloru.“

„Tel. Rom.“

(S'a inceputu!) Cu cuvintele aceste introduce „Romanulu“ urmatórea notitia: „Autoritatile din Basarabi'a alipita la Russi'a de congressulu dela Berlinu au luatu deja mesuri de a-o isolá de Romani'a chiaru si in privinti'a intelectuala: ele au opritu intrarea diuariului nostru in Basarabi'a. Nu scimu inca, déca acést'a onóre si góna ni s'a facutu numai noue séu si altoru diuarie romanesci.“ („Romani'a libera“ ne spune, ca inca a fostu oprita.) — Adeveratu, unu demnu inceputu pentru cei ce 'si aróga titlulu de „liberatorii popóreloru orientale“. —

(Trecerea in Dobrogea.) „Vocea Covurluiului“ din Galati dela 21 Oct. v. aduce urmatórele sciri interessante: „Nu incape indoiéla, ca apropiata este diu'a, candu trupele romane voru intrá in Dobrogea. Deja unu regimentu de artileria, unulu de rosiori si alu 2-lea de linia se apropia spre Brail'a, unde voru fi de la 25 curentu. Corpulu de geniu a plecatu spre Silistri'a pentru operatiunea delimitarei. Case in Tulcea s'au si inchiriatu pentru autoritati, ér' populatiunea de diferite nationalitati face pregatiri din ce in ce mai insemnate. Peste 6 arcuri de triumfu, transparente etc., sunt pregatite in Tulcea de catra romani, turci, bulgari, tatari si evrei. Inscriptiunile facute de transparente, figurile alegorice ce infaçisiéza, talmacescu simtiemintele de afectiune si nerabdare, cu cari dobrogienii ascépta pe romani. Speramu dér', ca fórte curêndu drapelulu romanu va falfai dela Mangali'a pana la Tulcea si Macinu. Trecerea principala, se pare, ca va avé locu pe la Brail'a unde deja podulu este asiediatu si o siosea espressu facuta de geniulu romanu intre Ghecet si Macinu.“

(Primirea ambasadorelui austro-ungaru in Bucuresci.) Cetimu in „Monit. of.“: Sambata 21 Oct. v. la órele $11^1/_2$ diminétia Esc. S'a d. comite de Hoyos, tramisu estraordinariu si ministru plenipotentiaru alu Majestatiei Sale imperiale si regale apostolice, a fostu primitu impreuna cu personalulu legatiunei austro-ungare la palatulu din capitala in audientia oficiala cu ceremonialulu prescrisu. Esc. S'a d. comite de Hoyos a avutu onórea a remite A. S. R Domnului in presenti'a d-luí Statescu, ministru justitiei, inlocuindu pe d. ministru alu afaceriloru straine, care lipsesce din capitala, scrisorile de creantia, cari 'lu acredita in calitate de tramisu estraordinariu si ministru plenipotentiariu alu M. S. Imperatorelui Austriei, rege alu Ungariei, pe lenga persón'a A. S. R. Dupa audienti'a oficiala d. ministru plenipotentiariu a avutu onórea a presentá personalulu legatiunei A. S. R. Domnului si in urma a fostu recondusu la ospelulu seu cu ceremonialulu ce a presidatu la sosire'i. — (Observamu, ca n'a fostu esacta telegram'a biuroului dela Vien'a, care dicea, ca comitele Hoyos ar' fi fostu primitu deja in 27 Oct. st. n. In diu'a acést'a s'a fostu presentatu la palatu numai ministrulu residentu russescu br. Stuart.)

(Delimitarea Dobrogei.) Cetimu in „Romanulu“: „Mane Sambata comissiunea européna pentru delimitarea Dobrogei de Bulgari'a va sosi la Silistri'a. Astadi a plecatu din Bucuresci si comissiunea insarcinata de guvernu pentru acésta delimitare. Comissiunea nóstra se compune de d. Mihailu Pherichidi, comissariu civilu, si de trei comissari militari; acesti'a sunt: dnii coloneli Slanicénu, Eraclie Arionu si Stefanu Falcoianu. Comissiunea nóstra va avé si oficiari si soldati de geniu pentru a face serviçiulu delimitarii. Mane voru plecá pentru Silistri'a si dnii Iónu Bratianu Mihailu Cogalnicénu, cari se voru intórce Luni séu Marti sér'a. Delimitarea va incepe dela Silistri'a si va merge, linia drépta, de aci pana la Mangali'a. Asia celu puçinu glasuiesce tractatulu dela Berlinu s'asia avemu dreptu se credemu ca se va face. Pe catu scimu, si pe catu este lesne de prevediutu, noi nu vomu intrá in Dobrogea decatu dupa ce se va sfarsí delimitarea, dupa ce ea se va face in conformitate cu tractatulu dela Berlinu si comissiunea europeana ne va dá posessiunea. Acésta lucrare credemu, ca se va face in vre'o diece dile.“

(Sciri din Romani'a.) „Monitoriulu“ publica decretulu, prin care dnii Michailu Pherichidi si colonelii Slanicénu, Eraclie Arion si Stefanu Falcoianu sunt numiti delegati romani, celu d'antaiu civilu si ceilalti militari, pe lenga comissiunea europeana insarcinata cu delimitarea fruntariei intre Dobrogea si Bulgari'a. — „Voc. Cov.“ anuncia, ca Mercuri nóptea a sositu vaporulu de Ismailu, aducèndu aprópe 400 basarabeni, ce emigrau de acolo. Multimea basarabeniloru este asia de mare in Galati, incatu nu se mai gasesce nici o camera libera pe la oteluri, nici chiaru case private. Otelierii ceru pretiuri esagerate. — Calarasii din Basarabi'a, cari faceau in acelasiu timpu si serviciu de gendarmeria, voru fi trecuti in Dobrogea si asiediati pentru acelasiu serviçiu prin orasiele principale. — „Rom. lib.“ comunica, ca in preajm'a Brailei deja se afla campate 2 regimente de infanteria, alu 4-lea si alu 8-lea de linia si o compania de venatori. Totu in acea directiune deja a plecatu regim. 2 de rosiori si unu regim. intaritu de artileria. Joi séu Vineri avea se plece din capitala si regim. 7 de linia. Destinatiunea acestoru trupe e de a ocupá Dobrogea. — Mai multe persóne din Ismailu au oferitu sum'a de 677 lei 30 bani parte pentru ajutoriulu soldatiloru romani raniti, parte pentru cumpararea de arme. Façia cu asemeni fapte de simpathia pentru Romani'a cine ar' poté crede, ca Ismailulu s'a bucuratu, ca a devenitu sub Russi'a?! — Pe sém'a ministrului de justitia s'a deschisu unu creditu estraordinariu de 2000 lei pentru facerea de studii asupra organisarii judiciare si a datiniloru din Dobrogea, si unu creditu de 4000 lei pentru transformarea aceloru studii in proiectu de lege séu in regulamentu de administratiune publica. — „La Voce d'Italia“ afla din Turinu, ca mai multi romani din acelu orasiu visitandu armari'a, printre alte lucruri pretióse aflate acolo, au datu si peste spad'a lui Constantinu Brancoveanu, imbogatîta cu ornamente si inscriptiuni romane. Unu consiliariu comunalu ar' fi declaratu, ca municipiulu din Turinu n'ar' face dificultati pentru a-o cede Romaniei.

(Casu de mórte.) Mari'a Popa nasc. Neagoe cá soçia, in numele ei, alu fiiloru ei: Aureliu, Alesandru, Georgin'a si Matild'a, — alu fratiloru respective sororiloru: Alesandru cu soci'a s'a Elen'a, Nicolau, Dr. Ioanu cu soçi'a Veturi'a, veduv'a Francisc'a Baritiu si Emili'a cu soçiulu seu Basiliu Albini, alu nepotiloru Iosifu si Simeonu Popa, precumu si in numele numerosiloru consangeni si amici, anuncia cu anim'a plina de doliu, ca **Georgiu Popa**, candu-va proprietariu mare, membru fundatoriu alu „Associatiunei transilvane romane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu“ si cive alu acestui opidu, — a repausatu in Domnulu in urm'a unui morbu acutu de plumani in 31 Oct. la 7 óre sér'a, in alu 56-lea anu alu etatei, ér' alu fericitei casatorie alu 21-lea, provediutu cu santulu Sacramentu alu penitentiei si cu merindea vietiei eterne. — Inmormentarea avù locu in 2 Nov. st. n. la 2 óre p. m. in Cimiteriulu gr.-c. din Blasiu. — Fia-i tierin'a usióra si memori'a binecuventata!

Ajutórie pentru ranitii din Bosni'a.

Gelou, in 9 Octobre 1878.

Onorata redactiune! Pe campiele Bosniei si Herzegovinei curge sangele siróie. Cei ce sangera acolo pe campulu de onóre sunt mare parte compatrioti, frati conationali, póte chiaru cunoscuti, amici si consangeni de ai nostri, — Firearu inse ori-ce: umanismulu si patriotismulu ne demanda a sarí intr'ajutoriulu loru; a sari desclinitu intru ajutoriulu orfaniloru si veduveloru celoru cadiuti cumu si alu vulneratiloru, cá cei ce sunt totu atatea victime crude ale resbelului.

A fi angeru pazîtoriu si mangaiatoriu in necasuri, a turná balsamu alinatoriu pe ranele animei, a stergo lacrimile animei suferitóre e destinulu frumosu desclinitu alu femeei. In cercumstarile de adi pré grele, potereamu dice triste ale patriei nóstre, servesce patriotului spre nu puçina mangaiare a animei, vediendu, cumu fiiicele patriei nóstre pretotindenea se nevoiescu a corespunde chiamarei loru pré frumóse. Pare ca emularea e in acestu respectu nobil'a loru devisa.

Cu bucuria vedemu acesta si in tienutulu comunei Gelou de lenga Clusiu. Aici pré cult'a patriotic'a si de totii iubit'a comtesa Paulin'a Bethlen, maritata com. Koloman Eszterházy, abia primi dela pré demnulu prefectu séu comite supremu alu comitatului nostru provocarea, ca in cerculu Geloului se binevoiésca a institui o colecta in favórea orfaniloru si veduveloru celoru cadiuti, cumu si a ranitiloru in resbelulu bosniacu, si numai decatu grabi cu ardórea umanitaria si patriotica, ce-o characteriséza, a conchiamá inteligenti'a femeésca din cercu, fora distinctiune de nationalitate la un'a consultare pe 20 Septembre.

Inteligenti'a femeésca din acestu cercu nu se póte numí chiaru mare. — Der' cine nu scie, ca si puçini potu de multeori face multu, déca nu lipsesce bunulu esemplu premergetoriu si insufletirea pentru causa? Asia se intemplà si in casulu cestiunatu. Cuvintele pré zelosei dómne comtese aprinsera animele. In urm'a acést'a subprefectur'a se impartí in cercuri si in fiecare cercu se tramise o comissiune de femei colectante.

Esemplele tragu. Zelulu esemplariu si de modelu alu dómnei comtese presiedinte desteptà multu zelulu dómneloru din comissiuni, cari se invoira din tóte poterile a corespunde missiunei primite dela patriotic'a presiedenta. Documentu alu acesteia e, ca cu tóta micimea numerului inteligentiei femeiesci din acesta subprefectura si cu tóta nefavórea stariloru economice ale poporatiunei in vreo cativa ani din urma, la ratiocinarea facuta in 7 Octobre a. c. se aretà, ca pana acumu din acestu tienutu se adunara 44 chilograme vestmente, $19^6/_{10}$ chilogr. bandagie, $10^8/_{10}$ chilograme scama.

Bani gata incursera:

1. Pe list'a dómnei comitese Kolomanu Eszterházy: Dela comtesele de Haller 5 fl., Paulin'a Eszterházy 5 fl., sororile An'a si Irm'a Eszterházy 2 fl. dela dómnele Caterin'a Péchy n. Kovács 4 fl., Adamu Csákány 3 fl., Alecs'a Dénes 1 fl., Betegh 2 fl., Ros'a Biluska 1 fl., Amali'a Simonu 1 fl., dela domnulu Ladislaus Vajda 3 fl. si dela unu anonimu 2 fl. Cu totulu 29 fl. v. a.

2. Pe list'a comtessei Francisc'a Haller: Dela contele Ioanu Mikes 5 fl., dela domnii Ludovicu Rosenberger 1 fl., Iosifu Szabó 5 fl., Ludovicu Aikler 2 fl., din sortitura unoru obiecte 19 fl. 10 cr. Cu totulu 32 fl. 10 cr.

3. Pe list'a dómnei Klein nasc. Rosali'a Simonu: Dela dómn'a Frigyesiu Klein 5 fl. si din comun'a Capusiulu-micu 3 fl. Cu totulu 8 fl. v. a.

Rosali'a Popu nasc. Baldi,
cassier'a comitetului ajutatoriu.

(Va urma.)

Cursulu la burs'a de Vien'a
din 6 Novembre st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	60.20	Oblig. rurali ungare .	73.—
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) .	62.25	„ „ Banat-Timis.	78.75
Losurile din 1860 .	112 20	„ „ transilvane.	84.—
Actiunile bancei nation.	784.—	„ „ croato-slav.	74.75
„ instit. de creditu	226.—	Argintulu in marfuri .	100.—
Londr'a, 3 luni. .	116.70	Galbini imperatesci .	5.58
		Napoleond'ori . . .	$9.36^1/_2$
		Marci 100 imp. germ. .	57.85

Editoru: **Iacobu Muresianu.**
Redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Muresianu.**
Tipografi'a: **Ioane Gött si fiiu Henricu.**